

Sygn. akt VI GC 853/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2017 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący:	SSR Justyna Supińska
Protokolant:	sekr. sąd. Dorota Moszyk

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2017 roku w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa **N. O.**

przeciwko (...) **spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.**

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. kosztami procesu obciąża powódkę N. O. uznając je za uiszczone.

Sygn. akt VI GC 853/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 26 października 2016 roku powódka N. O. domagała się zasądzenia od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwoty 8 252,99 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie licznymi za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także kosztów procesu.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu 31 sierpnia 2016 roku zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej pod firmą (...), w związku z czym w dniu 01 września 2016 roku została wykreślona z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. W dniach 19 września 2015 roku i 21 września 2015 roku na stacji paliw należącej do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. dwie osoby dokonały bezgotówkowego zatankowania pojazdów na kwotę 1 233,78 złotych oraz na kwotę 3 035,65 złotych, tj. łącznie na kwotę 4 269,43 złotych. W dniu 28 września 2015 roku dokonano kolejnego tankowania na kwotę 2 224,25 złotych. Za powyższe tankowanie pozwany wystawił dwie faktury VAT obciążając nimi powódkę. Powódka podniosła, że obie faktury VAT bezpodstawnie zostały wystawione na dane prowadzonej ówczesnie przez nią działalności gospodarczej pod firmą (...). Dane do faktury podane zostały przez osoby nie będące pracownikami powódki, nieuprawnione i w żaden inny sposób nie związane z firmą powódki. Po otrzymaniu wezwania do zapłaty z dnia 16 listopada 2015 roku powódka wielokrotnie kontaktowała się z pozwanym celem wyjaśnienia zaistniałej sytuacji i informowała pozwanego o fakcie, że żaden z pracowników powódki nie dokonywał zakupu paliwa na stacji paliw należącej do spółki, a wystawione faktury VAT zostały podpisane przez osoby nieupoważnione. Powódka poinformowała pozwanego o nieuznaniu roszczenia, podkreślając fakt pozostawiania stron w stałej współpracy gospodarczej, w ramach której pozwany sprzedawał powódce paliwo, wobec czego pracownicy pozwanego znali pracowników powódki, wiedząc,

że nigdy nie dokonywali zakupu paliwa w tak dużych ilościach i na tak wysokie kwoty. W konsekwencji błędnie wystawionych faktur VAT obciążających powódkę, pozwany w dniu 19 listopada 2015 roku skierował pozew o zapłatę, w wyniku czego wydany został nakaz zapłaty oraz wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne przeciwko powódce. W wyniku tego postępowania wyegzekwowano od powódki kwotę 8 252,99 złotych. Powódka wskazała przy tym, że w wyniku niezawinionej przez powódkę nieodebrania nakazu zapłaty, niemożliwym stało się złożenie sprzeciwu w terminie. W rejestrze Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej jako adres do doręczeń powódki wskazany był adres R., ulica (...). Pozwany w pozwie z dnia 19 listopada 2015 roku wskazał błędny adres do doręczeń powódki. Pozwany wiedząc, że osoby dokonujące tankowania paliwa w dniach 19 września 2015 roku i 21 września 2015 roku, podając dane firmy powódki były do tego nieuprawnione, umożliwił im tankowanie. Mimo podejrzeń, jakie wzbudził ten fakt oraz późniejszego poinformowania przez powódkę pozwanego o nieuznaniu roszczenia, pozwany nie tylko nie skorygował wystawionych faktur, ale także wystąpił z powództwem o zapłatę przeciwko powódce. Na skutek powyższych działań pozwanego powódka poniosła szkodę w wysokości 8 252,99 złotych. Na wskazaną kwotę składają się kwoty wskazane w fakturach VAT, koszty postępowania sądowego oraz koszty postępowania egzekucyjnego.

W oparciu o treść art. 415 k.c. z uwagi na zaniechanie skorygowania błędnie wystawionych faktur VAT oraz podjęcie działań skutkujących egzekucją skierowaną przeciw powódce, pozwany spowodował po stronie powódki szkodę majątkową w wysokości dochodzonej pozwem.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 05 kwietnia 2017 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VI GNc 5277/16 referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia pozwany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., wniósł o oddalenie powództwa wskazując, że powódka prowadziła działalność gospodarczą jako osoba fizyczna, a zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa pisma sądowe oraz wszelką korespondencję dla przedsiębiorców będących osobami fizycznymi doręcza się według zasad przewidzianych dla osób fizycznych, a więc w myśl art. 135 k.p.c., zgodnie z którym w tej sytuacji doręczeń dokonuje się w miejscu zamieszkania, miejscu pracy lub tam gdzie się adresata zastanie. Zatem jeżeli powódka w ewidencji o działalności gospodarczej wskazała adres w R. przy ulicy (...) oraz ulicę (...) jako miejsce wykonywania działalności, z tego względu należy uznać, że adres wskazany przez pozwanego (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w pozwie był prawidłowy. Wobec powyższego nieuprawniona jest ocena przez powódkę tego rodzaju działania pozwanego jako bezprawnego i nie pozostaje ono w żadnym normalnym związku przyczynowym ze szkodą, której jakoby powódka miała doznać. Pozwany wskazał nadto, że w pismach kierowanych do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. powódka sama wskazywała adres przy ulicy (...) jako miejsce zamieszkania, jak również przy prowadzeniu działalności gospodarczej posługiwała się pieczęcią o treści (...) ulica (...).

Z tych względów należy uznać, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. wskazał prawidłowy adres pozwanej N. O., a powódka bezpodstawnie powołuje się na to, że nakazu zapłaty jej nie doręczono i dlatego nie złożyła od niego sprzeciwu. Powódka mimo, że wiedziała o wydaniu nakazu zapłaty i wszczęciu egzekucji w sprawie o sygn. akt Km 184/16, w toku której komornik wyegzekwował zasądzone nakazem kwoty, nie wystąpiła do Sądu o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty, nie złożyła pozwu o pozbawienie tytułu egzekucyjnego wykonalności i nie podjęła jakichkolwiek działań celem jego obalenia, a więc nie odpadła podstawa prawna świadczenia i powódce w niniejszym postępowaniu nie przysługuje roszczenie o zwrot świadczenia wyegzekwowanego i przekazanego wierzycielowi (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.. Nadto, pozwany wskazał, że powódka nie wykazała winy sprawcy szkody, gdyż co do zasady nie jest czynem sprzecznym z prawem wykonywanie przez wierzyciela uprawnień wynikających ze skierowania tytułu wykonawczego do egzekucji.

Okoliczności sprawy, twierdzenia powódki i zgłoszone przez nią dowody wskazują na próbę uczynienia przez powódkę ze swego roszczenia odszkodowawczego użytku, który jest sprzeczny ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem tego prawa i zasadami współżycia społecznego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

N. O. prowadziła działalność gospodarczą pod firmą (...).

W dniu 31 sierpnia 2016 roku N. O. zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej i w dniu 01 września 2016 roku została wykreślona z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

niesporne

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. wystawił N. O. z tytułu zakupu oleju napędowego faktury VAT: numer (...) na łączną kwotę 4 269,43 złotych oraz numer (...) na kwotę 2 224,25 złotych.

faktury VAT – k. 13, 14 akt

Po otrzymaniu wezwania do zapłaty z dnia 16 listopada 2015 roku N. O. poinformowała (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., że żaden z jej pracowników nie otrzymał od niej zgody na tankowanie paliwa w takich ilościach i nigdy żaden pojedynczy pojazd z pojazdów, których używała do działalności gospodarczej nie tankował takiej ilości paliwa jednorazowo.

wezwanie do zapłaty – k. 15 akt, odpowiedź na wezwanie do zapłaty – k. 16 akt

Po ponownym wezwaniu do zapłaty, pismem z dnia 19 listopada 2015 roku N. O. wystąpiła do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. o wystawienie faktur korygujących do wystawionych na jej dane faktur VAT i obciążenie przedmiotową należnością T. S..

ponowne wezwanie do zapłaty – k. 17-19 akt, pismo – k. 18 akt

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w dniu 19 listopada 2015 roku skierował przeciwko N. O. pozew o zapłatę kwoty 6 493,68 złotych w oparciu o niezapłacone faktury VAT numer (...) wskazując jako adres pozwanej R., ulica (...).

W dniu 01 grudnia 2015 roku referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni w sprawie o sygn. akt VI GNc 5549/15 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniający żądanie pozwu w całości oraz zasądzający kwotę 63 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się.

W wyniku postępowania egzekucyjnego prowadzonego w sprawie o sygn. akt Km 184/16 na podstawie przedmiotowego nakazu zapłaty wyegzekwowano od N. O. kwotę 8 252,99 złotych.

pozew – k. 5-6 akt sprawy o sygn. akt VI GNc 5549/15, nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym – k. 18 akt sprawy o sygn. akt VI GNc 5549/15, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji w sprawie o sygn. akt Km 184/16 – k. 23 akt, zaświadczenie o dokonanych wpłatach – k. 24 akt, z.p.o. – k. 23 akt sprawy o sygn. akt VI GNc 5549/15

Pismem z dnia 19 września 2016 roku N. O. wezwała (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. do zapłaty kwoty 8 252,99 złotych w terminie 3 dni od dnia doręczenia wezwania.

wezwanie do zapłaty – k. 25 akt

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie, który w dużej mierze pozostawał bezsporny pomiędzy stronami, Sąd ustalił na podstawie oświadczeń stron w zakresie, w jakim nie były one kwestionowane przez stronę przeciwną.

Sąd uwzględnił także zgromadzone w sprawie dokumenty, w tym dokumenty urzędowe znajdujące się w aktach sprawy prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Gdyni w sprawie o sygn. akt VI GNc 5549/15, albowiem ich autentyczność i

prawdziwość nie była przez strony kwestionowana, wobec czego również i Sąd nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności oraz wartości i mocy dowodowej.

Postanowieniem z dnia 13 grudnia 2017 roku wydanym na rozprawie Sąd oddalił wnioski o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z monitoringu pozwanego oraz dowodu z zeznań stron, mając na uwadze, że okoliczności, na które miałyby być przeprowadzone te dowody nie podlegają ponownemu badaniu przez Sąd w niniejszej sprawie, gdyż były przedmiotem rozpoznania w sprawie o sygn. akt VI GNc 5549/15.

W niniejszej sprawie powódka N. O. domagała się zasądzenia od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwoty 8 252,99 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, swoje roszczenie wywodząc z treści art. 415 k.c., z uwagi na zaniechanie przez pozwanego skorygowania błędnie wystawionych faktur VAT oraz podjęcie działań skutkujących egzekucją skierowaną przeciwko powódce, które spowodowały po jej stronie szkodę majątkową w wysokości dochodzonej pozwem, a stanowiącą kwotę wyegzekwowaną przez komornika sądowego.

Przesłankami odpowiedzialności opartej na podstawie art. 415 k.c. są: szkoda, czyn sprawcy noszący znamiona winy oraz związek przyczynowy pomiędzy tymże czynem a szkodą. Obowiązek wykazania powyższych przesłanek odpowiedzialności deliktowej, w myśl art. 6 k.c., spoczywał na powódce N. O., przy czym należy mieć na uwadze okoliczności przedmiotowej sprawy, a mianowicie, że postępowanie egzekucyjne (w wyniku którego powódka miała ponieść szkodę w wysokości kwoty wyegzekwowanej w toku tego postępowania) prowadzone było przeciwko powódce na podstawie tytułu egzekucyjnego – prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, które to orzeczenie nie zostało wyeliminowane z obrotu prawnego (na chwilę orzekania w niniejszej sprawie).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 września 2008 roku (w sprawie o sygn. akt II CSK 200/08) co do zasady wszczęcie i prowadzenie przez wierzyciela egzekucji przeciwko dłużnikowi na podstawie tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego orzeczenia sądu zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, nie może być uznane za czyn niedozwolony uzasadniający odpowiedzialność odszkodowawczą na podstawie art. 415 k.c. Warunkiem bowiem odpowiedzialności na podstawie tego przepisu jest wykazanie winy sprawcy szkody. W pojęciu winy w szerokim znaczeniu mieści się element obiektywny (przedmiotowy), tj. to, aby czyn, który spowodował szkodę miał charakter bezprawny oraz element subiektywny (podmiotowy, wina w ścisłym znaczeniu), tj. to, aby sprawcy czynu można postawić zarzut podjęcia negatywnej decyzji – co do przewidywania i woli – odnoszącej się do czynu bezprawnego i jego skutków. Także w przypadku ujęcia winy w wąskim znaczeniu, odpowiedzialność na podstawie art. 415 k.c. może mieć miejsce jedynie wówczas, gdy czyn ma charakter bezprawny, przez którą należy rozumieć sprzeczność czynu z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa albo z zasadami współżycia społecznego (tamże).

W ocenie Sądu nie jest czynem sprzecznym z prawem bądź zasadami współżycia społecznego wykonywanie przez wierzyciela uprawnień wynikających z tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego orzeczenia sądowego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, gdy dłużnik nie stosuje się do treści tego tytułu.

Jak wskazano w uzasadnieniu powyższego wyroku, przede wszystkim nie może być uznane za sprzeczne z prawem bądź zasadami współżycia społecznego samo wystąpienie na drogę sądową z żądaniem rozstrzygnięcia określonego sporu o charakterze cywilnoprawnym, chociażby powództwo (wniosek) było oczywiście bezzasadne. Takie postępowanie jest bowiem realizacją prawa do sądu wynikającego z normy konstytucyjnej zawartej w art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz normach regulujących właściwość sądów powszechnych do rozstrzygania spraw o charakterze cywilnym (art. 2 § 1 k.p.c.). Strona inicjująca postępowanie sądowe dotyczące określonego stosunku prawnego o charakterze cywilnym czyni to na podstawie i w formie przewidzianej przepisami prawa. Swoje żądanie zawarte w pozwie, czy wniosku, poddaje pod osąd niezawisłego i bezstronnego sądu. Inicjujący bezpodstawnie postępowanie sądowe naraża się nie tylko na przegranie sprawy, ale także negatywne konsekwencje związane z możliwością ponoszenia kosztów postępowania nie tylko własnych, ale i przeciwnika procesowego. W ramach sądowego postępowania rozpoznawczego pozwany (uczestnik) ma możliwość podniesienia wszelkich

zarzutów przeciwko bezzasadnemu żądaniu zawartemu w pozwie (wniosku), w tym może podnieść zarzut spełnienia świadczenia żadanego w pozwie (wniosku). Uprawnomnienie się orzeczenia uwzględniającego zgłoszone przez powoda (wnioskodawcę) żądanie ma jednak istotne konsekwencje prawne w postaci mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia (art. 365 k.p.c.). Prawomocne orzeczenie między stronami stwarza stan rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.). Związanie stron prawomocnym orzeczeniem polega zaś na związaniu tych osób dyspozycją zawartą w sentencji wyroku skonkretyzowanej i zindywidualizowanej normy prawnej wywiezionej przez sąd z norm o charakterze generalnych i abstrakcyjnych zawartych w przepisach prawa przy uwzględnieniu stanu faktycznego ustalonego w sprawie w chwili wydania orzeczenia – nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym. Strony sporu sądowego powinny zastosować się do rozstrzygnięć zawartych w prawomocnym orzeczeniu sądu. W przeciwnym wypadku, gdy prawomocne orzeczenie sądu nadaje się do egzekucji, jest ono wykonalne i stanowi, zgodnie z treścią art. 777 § 1 pkt 1 k.p.c. tytuł egzekucyjny uprawniający do nadania mu klauzuli wykonalności, a następnie wszczęcia przez wierzyciela egzekucji (art. 776 k.p.c.). Postępowanie wierzyciela polegające na wykonywaniu swoich uprawnień wynikających z prawomocnego orzeczenia sądu jest zgodne z przepisami prawa i nie narusza zasad współżycia społecznego, jeżeli pomiędzy powstaniem tytułu egzekucyjnego a skierowaniem tego tytułu do egzekucji po wcześniejszym nadaniu mu klauzuli wykonalności, nie nastąpiły żadne zdarzenia mające wpływ na treść obowiązku dłużnika wynikającego z tytułu wykonawczego, wskutek których wygasłby, czy uległ ograniczeniu ten obowiązek (tamże).

Z dokonanych w niniejszej sprawie ustaleń wynika, że pozwana w sprawie o sygn. akt VI GNc 5549/15 N. O. (powódka w sprawie niniejszej) nie wniosła przeciwko wydanemu nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym środka zaskarżenia (sprzeciwu), wskutek czego orzeczenie to uprawomocniło się i zgodnie z treścią art. 504 § 2 k.p.c. ma skutki prawomocnego wyroku. Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jest przy tym okoliczność, że przyczyną uprawomocnienia się nakazu zapłaty było niepodjęcie przez powódkę (pozwaną w sprawie o sygn. akt VI GNc 5549/15) pisma sądowego zawierającego odpis wydanego przez Sąd nakazu zapłaty, przy czym Sąd zważył, że pomimo podnoszonych argumentów dotyczących wskazania przez pozwanego w niniejszej sprawie jakoby niewłaściwego adresu powódki, pod który skierowano odpis pozwu i nakaz zapłaty, powódka jako pozwana w sprawie o sygn. akt VI GNc 5549/15 nie wносиła o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu, nie wносиła skargi o wznowienie postępowania, nie wносиła o pobawienie wykonalności tytułu wykonawczego, czy też nie korzystała z żadnych innych środków mających na celu wzruszenie wydanego przeciwko niej nakazu zapłaty. Jednocześnie Sąd zważył, że wniesienie pozwu w sprawie o sygn. akt VI GNc 5549/15 związane było z istnieniem sporu pomiędzy stronami o zapłatę za zakupione paliwo i poprzez wydanie nakazu zapłaty w tej sprawie, a następnie jego uprawomocnienie się, spór ten został już rozstrzygnięty między stronami. Niedopuszczalne jest więc ponowne badanie tej kwestii, jak również rozstrzyganie w ramach przedmiotowego postępowania o prawidłowości bądź nieprawidłowości w zakresie doręczenia przedmiotowego nakazu zapłaty w kontekście wskazanego przez pozwanego adresu powódki.

W tych okolicznościach nie można uznać zachowania pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., który skierował do egzekucji prawomocny nakaz zapłaty po nadaniu mu klauzuli wykonalności i nie odstąpił od prowadzenia przeciwko powódce jako dłużnikowi egzekucji (tym bardziej, że nie nastąpiły w tym czasie żadne zdarzenia pozwalające przyjąć, że obowiązek dłużniczki N. O. wygasł, czy uległ ograniczeniu), za działanie mające cechy czynu bezprawnego (podobne stanowisko zawarte zostało w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 07 marca 2007 roku, sygn. akt II CSK 478/06).

Rozważając natomiast ewentualną odpowiedzialność pozwanego na zasadzie art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 2 k.c. Sąd zważył, że prawomocne orzeczenie sądowe tworzy tytuł prawny wyłączający przesłanki bezpodstawnego wzbogacenia oraz nienależnego świadczenia (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 maja 2003 roku, sygn. akt III CKN 1211/00). W niniejszej sprawie w dalszym ciągu istnieje prawomocny nakaz zapłaty stanowiący podstawę świadczenia przez powódkę na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. i z tych względów nie sposób przyjąć, aby powódka udowodniła, że pozwany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. wyegzekwował od niej nienależne świadczenie, nie udowodniła bowiem odpadnięcia podstawy prawnej jej świadczenia. Wobec powyższego świadczenie spełnione przez powódkę na podstawie tytułu wykonawczego nie mogło być świadczeniem nienależnym i jako takie podlegać zwrotowi.

W świetle powyższego Sąd orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku na podstawie art. 415 k.c. w zw. z art. 6 k.c. stosowanych a contrario.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. obciążając nimi powódkę jako stronę, która postępowanie to przegrała i uznając je za uiszczone.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

SSR Justyna Supińska

Gdynia, dnia 02 stycznia 2018 roku